

Mariella, hur viktigt har sociala medier blivit för de kriminella gängen?
Det har blivit en väldigt viktig plats, både för att marknadsföra sig själv, sitt våldskapital.
Men det handlar också om ny rekrytering och att grooma barn.
Det här är Dagens Eko med Robin Olin.
Idag om krimfluencers och hur sociala medier används i gängkriget.
Och vi vill vana för våldet som beskrivs i det här avsnittet.
Minuter efter dödsskjutningen vid Mälardhöjdens IP i fruängen Söderm Stockholm
börjar en skakig video spridas på nätet.
Där syns en person sitta i passageradssätet i en bil.
I ena handen håller han mobiltelefonen som han filmar med.
I den andra en pistol.
Bilen stannar, duren öppnas och där in till idrottsplatsen ligger nu en ung mann på mage på
gräsmattan.
I svart jakka och vita byxor gömmer han huvudet i händerna.
Personen i bilen avfyrar två skott. Det ena ser ut att träffa rakt i huvudet.
På plattformen TikTok får den här videon snabbt över en miljon visningar innan den tas bort.
Gäste-Marella Quintana-Mellin, programledare för Petri Krim.
Det är en fruktansvärd film som jag önskar att jag aldrig hade behövt se.
Jag önskar att alla de ungdomar som jag antar är sociala medier.
Jag såg också den filmen kort efter mordet men vet du vad det sjuka är?
Det är att jag inte reagerade så mycket.
Jag har sett så mycket mer hemska filmer de senaste åren på dödsskjutningar
och på andra grova misshandlar som sprids på sociala medier.
Då tänker jag att du ska få hjälpa mig här och förstå vad det här handlar om.
Varför de här kriminella gängen sprider den här typen av filmer?
Det finns olika syften och taktiker här.
Vi skulle kunna börja med det som inte innehåller grovt explicit våld.
Vad är det i stället då?
Det påminner mycket om influencers på ett vis.
Man visar upp en fasad av lyx och flärd och där pengarna aldrig tar slut.
Man kan kalla det krimfluencers och det är begreppet myntades av polisens underrättelsenhet.
Mesta så är det rappare som driver nätverkens propaganda genom musikvideos.
Men man har också andra inlägg på sociala medier så att det behöver inte vara just rappare
utan folk som man vet är knutna till de här gängen.
Ofta är det bilder från utlandet.
Man ser extremt fina stränder och sol och blå himmel och det är jättefint.
Och att man då vill visa upp sig själv på semester?
Ja.
Polisen beskriver de här kringfluenserna som gängets rekryterare
som genom musik och sociala medier ger en glorifierad bild
som gör att barn lockas in i de kriminella nätverken.
Och förutom då häftiga semesterbilder från en strand någonstans.
Vad kan det mer handla om?
Det är stora, dyra klockor.

Det är guldskedier som ser ut och vägar hur mycket som helst.
Det är snygga brudar, det är mycket vapen, det är snabba båtar, flashiga bilar, allt sånt.
Och syftet här är att andra yngre ska bli imponerade?
Man vill ju visa upp en livsstil som du också kanske vill ha.
Du vill också ha den här båten och den här ständiga semestern.
Men det kan ju också handla om att håna motståndaren och visa upp sitt våldskapital.
Och hur går det till dem?
Vi kan ta en av de här musikvideo som släpptes ganska nyligen.
Det handlar om en stor rappare som har gjort en låt.
Den börjar med en insomning av en stor guldskedja med ett glittrigt rävs mycket i den kurdiska flaggans färger.
Sen fortsätter den med att somma in en rävring.
Du vet en sån där ring som är nära Rava Magids innersta krets.
Har enligt polisen då.
Sen fortsätter den med dyra bilar och vapen som visas.
Man har också en tröja med en teamfokslogga.
Inför att den här videon då släpptes, då var polisen på tå.
För rapparen hade släppt snuttare av den här videon innan på Instagram.
Det gjorde polisen väldigt oroliga och man befarade att det skulle bli blodigt när den här videon släpptes.
För i den videon så hånar man också en man som mördade sig januari i jordbro.
I videon så är man på exakt samma ställe i en trappa upp till Pendeltågstationen.
Där har man med sig ett lossaskillett.
Är det halloween-utklädande eller vad är det för någonting?
Nej det är sånt här plastskillett som du hade i ennosalen när du var liten.
Som man förnedrar, trampar på, sticker en cigarr i ögat på.
Och det blir väldigt tydligt då att det är just det mordet som man vill håna.
Återkommer det där hånandet?
Det finns fler exempel på det när man gör det i texter.
En låt som släpptes i våras till exempel av en rappare som knyts till Dalen-nätverket enligt polisen.
Den beskriver hur man har fått se mordet på Einar över Facetime samtidigt som man då har suttit i fängelse.
Och där hånas förutom Einar också hans mamma och hans flickvän.
Och just när det gäller rapparen Einar så förekom det ju till och med ett rättsfall som ju handlade om någon form av hån eller hur.
Den framgångsriktiga rappartisten Nils Einar-Grönberg kidnappades våren 2020 i centrala Stockholm. Han var då 17 år gammal.
Det var ju om kidnappningen av Einar som var i den stora vårbyrätttegången.
Idag kom en dom som bland annat rör den uppmärksammade kidnappningen av den nu mördade rappartisten Einar.
Där faktiskt nio personer dömdes för inblandning i den här kidnappningen.
Och under kidnappningen utsattes ju Einar för grovt vald och grova kränkningar.
Man klädde ut hamna med kvinn och kläder, man tog foton av det och man hotade att sprida de här bilderna om han inte betalade 3 miljoner kronor.

Sen så spridde man faktiskt de bilderna också om man uppmanade yngre personer att själva delar om under fejkade kontong kopplade Einar och skriva hånfulla kommentarer.

Och hur ska man förstå det där, att man sprider den typen av material där man gör ner varandra på det där sättet?

Det är ju just för att visa på sitt eget våldskapital och för att skrämmas, men också för att håna den andra sidan.

Och det här jänkriget som vi ser, det pågår också i sociala medier.

Och när det gäller att gå till och med ett steg längre och visa upp det faktiska dödliga våldet så sade du att ja men till och med det har blivit vanligt.

Hur ser det ut?

Det är ganska ofta som det är snabbt efter ett mod spridsbilder på sociala medier på det modet.

Antingen på Flashback eller på andra forum som Instagram, TikTok och så vidare.

Ett exempel på det är modet i Skogås i januari där en 15-åring sköts till döds på en sushi-restaurant. Där på ett foto som sprids snabbt på Flashback så kunde man se honom ligga över bordet med blod omkring sig.

Polisens teori där det är att en misstänkte mördaren tog bilden för att visa att han hade utfört det här uppdraget.

Och han skickade den då till den misstänkte anstiftare som sedan delade vidare den i en signalgrupp med folk ganska högt upp inom nätverket.

Så då fungerar videon som en slags kvitto på utfört uppdrag att modet verkligen har skett då?

Precis.

Finns det andra anledningar till att just det där allra grävsta holdet sprids på det här sättet?

Det kan ju vara direkta hot och påtryckningar för att om du inte gör som jag säger så kommer det att gå så här för dig.

Om vi tar de här två fjortonåringarna som i slutet av sommaren försvann från olika hem i Nyköping och sen hittade stöda i skogsområden i Nineshamn och Upplandsbro

där hade båda blivit utsatta för mycket grovt våld och där sprids det också bilder på de här killarna när de utsattes för det här våldet och också på när de var döda.

Och de sprids liksom inte i öppna forum utan mycket direkt till andra tonåringar som ett direkt hot. Och de bilderna, de är extremt grova. Det är sådana som jag aldrig kommer kunna släppa.

Polisens teori är att det är ett hot mot de här killarna att om du inte gör som vi säger så kommer det att gå så här för dig.

Och det har vi sett under våldsvågen också, att tonåringar som man vill få att utföra ett uppdrag om de säger nej så blir de hotade, deras familje blir också hotade.

Så det här som man återkommer till ganska ofta, att barn själva söker sig till kriminella gäng för att få utföra saker.

Det är inte bara så, det är också barn som blir hotade att utföra saker.

Och i det spelet och hur man ska säga där de här gängen ska få barn och unga att göra sådana vill så spelar de här sociala mediebitarna en roll då?

Ja precis.

Så om vi kommer då till den här videon som sprids efter mordet vid idrottsplatsen i fruängen. Varför läggs den upp tror du?

Ja men del så kan ju den som har beställt mordet vilja se att det här mordet faktiskt utförs.

En teori är att det handlar om att man videoschattade samtidigt med den som hade beställt mordet

än det själva dödandet för att långt ner i den här videon så kan det faktiskt se någonting som ser ut som att det är ett gruppsamtal i signal.

Men sen så är det ju då för den som utför mordet att visa att jag har faktiskt gjort det som jag ska få betalt för att göra.

Men att spridare i sociala medier det har ju mer syftet att visa, kolla här har vi gjort det här gentemot då den andra sidan i den här konflikten.

Och i januari så var det till exempel en skjutning mot en lägenhet också i fruängen.

Och där var det en fjortonåring som misstänktes för att ha skjutit med automatvapen rakt in genom en lägenhetsdörr där flera personer var hemma bland annat ett barn.

Den skjutningen filmades också och sprids väldigt snabbt i sociala medier så han måste ha haft en annan person med som stod och filmade honom i trapphuset.

Och det tänker jag att man gjorde just för att man ville visa att vi gör det här nu mot er, passa er.

Och vad är det där för konton då som lägger ut och sprider den här typen av material?

Ja men om vi tar till exempel det här kontot då som sprid videon på mordet i fruängen, det var ett helt nystartat konto.

Och såg det första gången så hade det sex följare.

Nån timme senare så var det uppe i sex tusen och det bara växte och växte och växte och dagen efter så var det flera tio tusentals följare.

Det är ju ett konto som säger sig stå på ena sidan i den här konflikten inom Fox Trotto.

Om man utlovar att man ska visa filmer och bilder på Rava Majid i olika situationer eller andra personer inom nätverket i andra situationer.

Man utlovar omröstningar, vad vill ni se här näst? Vill ni se det här eller det här?

Det som man också kan se i kommentarerna där, det är ju väldigt rå kommentarer.

Så går det när man väljer att vara springis för i skolan och ofta är ju också de här kommentarsfälten väldigt rasistiska och väldigt råa.

Man undrar ju lite här, men är det ju en sak då att gängen vill sprida sånt här material av alla de skäl som du säger.

För att visa sig själva framgångsrik och stor och starka farlig eller håna sina motståndare eller till och med då visa upp att man utfört någonting såna slags skvittor.

Men att det sedan också sprids och får den här enorma spridningen finns det någon slags organisation för det?

Har de liksom PR ansvarig eller hur går det där till?

Ja men det som vi ser innan de kriminella nätverken är ju att de faktiskt är extremt organiserade.

Det är alltid finns ett toppskikt som fungerar som en ledningsgrupp och sen så har man liksom olika platschefer eller mellan chefer och så går det ner och ner i organisationen.

Och att det skulle finnas någon där som har hand om just sociala medier, det är ju inte otänkbart.

Emel han, min son är död, han är klar med livet.

Det är vi som är kvar som lider efter honom.

Familjen, det är de som drabbas.

I en annan video som fått spridning i sociala medier, med en helt annan typ av avsändare, sitter mamman till en mördad artonåring på hans pojkrum och berättar om sorgen efter hennes son.

De unga tror att de är odödliga, det är bara brorbror. Var är dina bröder nu Emel han?

Hon talar till andra unga och försöker övertyga dem om att välja en annan väg.

Du kanske får snabba cash om du gör en tjänst.

Håll koll, ta med dig i det här paketet.
Du tror att du är vinnare men du blir bara utnyttjad.
Den här videon är en del av en motkampanj som Polisen startat med informationsfilmer på TikTok, Snapchat och Instagram.
Jag säger bara det jag vet av erfarenhet idag, fucking bröderskap.
Styrkan i gängen, den finns inte, det är bara falskt.
Mariella, här försöker Polisen på något sätt möta gängen på sociala media-plattformarna.
Hur effektivt är det, tänker du?
Det återstår att se, men det är klart att det blir effektivt att se den här mamman.
Det är en mamma som man själv kan identifiera sig med eller känna igen sin egen mamma i.
Det är inte en skådis och det måste ju vara mer effektivt än bara en polis som pratar.
För det går ju rakt in i hjärtat på ett helt annat sätt.
Men en sån här videon kanske sprids bland vuxna människor, föräldrar som skickar det till varandra.
Jag tror tyvärr inte att de som redan är väldigt djupt inne i kriminalitet kommer påverkas av en sådan video.
Jag som vill tillhör med de vuxna som känner att jag har svårt att andas när du beskriver allt det här hemska som bara går runt.
Man vill ju på något sätt tänka att det där ska väl inte få finnas i sociala medier.
Alltså görs det någonting för att stoppa det, få bort det?
Sociala media-plattformarna säger ju att de har en polis som vill ju säga att man inte får glorifiera eller uppmåna till våld.
Om vi tar det här kontot som då spridfilmen i fruängen, det har ju begränsats och plockats ner.
Men det kommer ju hela tiden nya konton då som säger att vi kommer kunna visa, gå in och följa oss.
Men det är ju liksom någonting som polisen också efterlyser mer ansvar från de sociala media-plattformarna.
Och vi har ju sett också åklagare förut som har varit ute och försökt få ner musikvideos där man har viftat med vapen som faktiskt används vid riktiga mord.
Och det som verkligen inte går ihop för mig med allt det här som du beskriver är ju att det också då som du säger, på något sätt syftar till och lockar till sig nya ungdomar till de här gängen och gängkonflikterna.
Att när man ser allt det här råavholdet skulle bli lockad och gå med själv i det.
Men jag tänker att det som framför allt lockar, det är ju de här andra videor där man visar upp de här flashiga grejerna av de stora, dyra guldlockorna.
Och det som lockar då, det är ju pengar, status, markskläder, Rolex-klockor och Gucci-väskor.
Och det är ju inte bara en status-symbol inom den kriminella världen, utan det är ju sånt som kanske du också vill ha.

Och kollar man ungdomsparometen så visar det sig att allt fler ungdomar tycker att konsumtion och pengar är viktigt.

I årets rapport så var det nästan hälften som sa att just tjäna pengar är det viktigaste just nu.

Men även då man kan se att de här tonåringarna lockas in av de här glitträtt och det här lyxan, så hamnar de ju väldigt snabbt i en miljö som handlar om något helt annat, som handlar om narkotika och våld, när de själva utsätts för mycket grovt våld och där de då tvingas utföra grovt våld.

Tack så mycket, Mariella.

Tack.

Och det var allt från Dagens Eko.

Vi hörs igen imorgon.

Programledare var Robin Olin,

gäst Mariella Quintana Melin,

presenter var jag, Kim Hesseus och Ludvig Jansson.

Och för dig som vill höra mer om Mariella Quintana Melin kan vi tipsa om podden P3-Krim.

Ja, det var SVTS-diamant Saliu

som var först med uppgifterna om att träva magid Gripitz i Iran

på gränsen mellan Iran och östra-irakiska Kurdistan

som publicerades igår.

Den hittar du i appen Sveriges Radio Play.